

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL VYRIAUSYBĖS IŠVADOS DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ NR. XIVP-522, NR. XIVP-524 IR NR. XIVP-523

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, įvertinusi gautą Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. rugpjūčio 16 d. išvadą Nr. NV-1977, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso Nr. VIII-1864 6.914 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-522, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-524 ir Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-523“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso Nr. VIII-1864 6.914 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-522 (toliau – CK projektas), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-524 (toliau – CPK projektas) ir Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-523 (toliau – PPTFPĮ projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai) siekiama sudaryti daugiau galimybių fiziniams ir juridiniams asmenims atsidaryti mokėjimo sąskaitas banke ir turėti galimybę vykdyti finansines operacijas. CK projekte numatoma, kad bankai, atsisakydami atidaryti banko sąskaitą, turi gauti teismo leidimą supaprastinto proceso tvarka. CPK projekte numatoma, kad finansų įstaigos prašymą teismas privalės išnagrinėti supaprastinto proceso tvarka per 5 darbo dienas nuo prašymo priėmimo dienos. CPK projektu taip pat siūloma nustatyti galimybę fiziniams ir juridiniams asmenims, kuriems bankas atsisakys atidaryti sąskaitą, teismo nutartį dėl teismo leidimo atsisakyti atidaryti banko sąskaitą skųsti apeliacine tvarka, paliekant pareiškėjui teisę, pasikeitus aplinkybėms, pakartotinai kreiptis į teismą dėl leidimo atsisakyti atidaryti banko sąskaitą išdavimo arba nutraukti dalykinius santykius. PPTFPĮ projektu siekiama nustatyti, kad kai finansų įstaiga, vadovaudamasi savo vidaus politikos ir vidaus kontrolės procedūromis, norės nutraukti dalykinius santykius su klientu, privalės gauti teismo leidimą. Finansų įstaiga privalės teismui pateikti pagrįstą prašymą dėl leidimo nutraukti dalykinius santykius su klientu, kuriame turės nurodyti visas rizikas, kurios verčia finansų įstaigą nepasitikėti klientu.

Nutarimo projektu siūloma nepritari Įstatymų projektams, nes siūlomas reguliavimas laikytinas pertekliniu, atsižvelgiant į galiojančią teisinį reguliavimą, t. y. šiuo metu Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatyme įtvirtinta pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslauga, kuri apima būtiniausių mokėjimo paslaugų rinkinį ir kuri būtų suteikiama už Lietuvos banko nustatytą komisinį atlyginimą, taip siekiant sudaryti galimybę vartotojams atsidaryti mokėjimo sąskaitą ir pasiekti būtiniausias mokėjimo paslaugas už prieinamą komisinį atlyginimą. Šiame įstatyme taip pat

išvardyti visi atvejai, kada mokėjimo paslaugos teikėjas turi teisę atsisakyti suteikti pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugą. Taip pat Įstatymų projektais numatomas reikalavimas teismui išduoti leidimus nesudaryti bendrosios sutarties ar nutraukti dalykinius santykius laikytinas pertekliniu ir nepagrįstu, nes Lietuvos bankas yra atsakinga priežiūros institucija, kuri kartu nagrinėja vartotojų ir finansų įstaigų ginčus dėl finansinių paslaugų teikimo.

Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo (toliau – PPTFPI) 9 straipsnio 18 dalyje nustatytas draudimas finansų įstaigoms ir kitiems įpareigotiesiems subjektams vykdyti sandorius per banko sąskaitas, užmegzti ar tęsti dalykinius santykius, vykdyti sandorius, kai jie neturi galimybių įvykdyti privalomų PPTFPI nustatytų reikalavimų. Ši nuostata įgyvendinama pagal 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB, su visais pakeitimais 14 straipsnio 4 dalies reikalavimą ir yra imperatyvi, todėl neturi būti trečiosios šalies (pavyzdžiui, teismo) sprendimo objektas. Priėmus Įstatymų projektus, būtų netinkamai vykdoma pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos politika.

Taip pat pastebėtina, kad PPTFPI projektu siūloma nustatyti, kad būtina gauti teismo leidimą nutraukti dalykinius santykius su klientu. Ši norma būtų taikoma visoms finansų įstaigoms, t. y. ne tik bankams. Taigi PPTFPI projektu siūlomas reglamentavimas būtų taikomas visų finansų įstaigų ir jų klientų sudarytoms sutartims, o nutraukiant dalykinius santykius bus būtina gauti teismo leidimą. Toks reguliavimas būtų perteklinis ir, atsižvelgiant į Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodytą teisinio reguliavimo keitimo tikslą numatyti, kad teismo leidimas turi būti gautas tik siekiant uždaryti ar atsisakyti atidaryti klientui banko sąskaitą, didintų administracinę našta tiek viešajam, tiek privačiam sektoriui.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikis nevertintas, nes teikiama Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvada dėl Lietuvos Respublikos Seime svarstomų Įstatymų projektų.

Nutarimo projektas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos banko pateiktas pastabas. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija ir Nacionalinė teismų administracija Nutarimo projektui pritarė be pastabų.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Finansų rinkų politikos departamento (direktorė Vilma Mačerauskienė, tel. 239 0174) Kredito ir mokėjimų rinkų skyriaus (vedėja Akvilė Kalantaitė tel. 239 0223) patarėja Joana Daukševič (tel. 239 0171, el. p. joana.dauksevic@finmin.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 4 lapai.